

■ Tuncay ŞAMDAN

PISA 2012 Sonuçları Işığında Eğitimde Yeni Değerler ve Yeni Yaklaşımlar Zorunluluğu

“Eğitime yatırım yapmayan, bilgi üretemeyen, bilimsel araştırmalara zaman ve kaynak ayırmayan, bilgiyi teknolojiye dönüştüremeyen toplumlar ekonomik ve toplumsal açıdan gelişemezler ve uygar ülkelerin gerisinde kalmaya mahkumdurlar.”

PISA (Programme for International Student Assessment) Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı; Birleşmiş Milletlere bağlı Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)- Dünya ekonomisinin % 80'ine sahip - tarafından 65 ülkede 3 yılda bir 15 yaşındaki öğrenciler üzerinde gerçekleştirilen bir eğitim araştırmasıdır.

Aralık ayında sonuçları açıklanan PISA 2012 araştırmalarına Türkiye'den yaklaşık 5.000 öğrenci katılmıştır ve bunların % 65'i 10.sınıf öğrencisidir. Türkiye, 2003'ten bu yana katıldığı değerlendirmelerde (2003, 2006, 2009 ve 2012) bazı alanlarda gelişme gösterse de ne yazık ki OECD ülkeleri arasında sondan üçüncü sıralarda yer aldı. PISA 2012 sonuçlarına göre; Türkiye, Matematikte 65 ülke arasında Yunanistan ve Sırbistan'ın da altında 448 puan ortalaması ile (OECD ortalaması 494) ancak 44.sırada, Okuma Anlama Becerilerinde 475 puanla (OECD ortalaması: 496) 42.sırada, Fen Bilimlerinde ise 463 puan ortalaması ile (OECD ortalaması: 501) 43.sırada yer almıştır. (Kaynak : MEB PISA 2012 Raporu)

Ortaöğretimdeki eğitim kalitesi üzerine yapılan en önemli değerlendirmelerden biri olarak kabul edilen PISA sonuçları bugünkü eğitim sistemimizin şekillendirdiği çocuklarımızın matematik, okuma anlama ve fen bilimleri kategorilerinde yetişmeye çalıştığımız çağdaş dünyanın bir hayli gerisinde olduğunu gösteriyor. Bu nedenle bütün siyasal ve ideolojik tartışmaları bir yana bırakıp eğitim sistemimizi bilimsel veriler ışığında ve ulusal mutabakatla yeni bir bakış açısı, yeni bir vizyonla yeniden yapılandırmamız ülkemizin geleceği için

yaşamsal önem arz etmektedir. Bu yeniden yapılanma sürecinde aşağıdaki sorulara doyurucu yanıtlar bulmamız gerekiyor.

Ne Öğretelim?

Ne öğreteceğiz; merkeze koyduğumuz öğrenciyi ulaştırmak istediğimiz, taşımak istediğimiz hedefe götürececek bilimsel ve evrensel bir içeriktir.

Bilginin çok hızlı değiştiği günümüzde; buna bağlı olarak toplumsal yaşam ve bireyin nitelikleri de hızla değişmektedir. Eğitimin içeriğinde değişmemesi gereken tek şey belki de “demokrasi, bireysel farklılıklara saygı, hukukun üstünlüğü, hak ve özgürlükler olmalıdır”.

Nasıl Öğretelim?

Müfredatı, içeriği öğrenciyi en iyi hangi yöntem, teknik ve araç gereçleri kullanarak aktarabiliriz? Diğer bir deyişle; öğrencinin bilgiyi gerçek yaşam becerilerine dönüştürmesini, içselleştirmesini nasıl sağlayabiliriz?

Yıllardır uygulanan sistemle çocuklarımızın eleştirel ve yaratıcı düşünme becerileri adeta yok edilerek eğitim sistemimiz gitgide sınıva endeksli bir yapıya dönüştürüldü. Çocuklarımız ve gençlerimiz her türlü sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerden alıkonuldu.

Niçin Öğretelim?

Yaşam boyu bir süreç olan eğitimle neyi amaçlıyoruz? Ulaşmak istediğimiz hedef nedir? Ya da Türk Ulusal Eğitim Sisteminin genel hedefi nedir?

Eğitim, öncelikle bireyi hayata hazırlamalıdır. Hiç kuşkusuz neyin, nasıl, niçin ve kim tarafından öğretilmesi soruları birbirleriyle doğrudan ilişkilidir. Türk Ulusal Eğitim Sisteminin amacı; çağdaş ve bilimsel bir eğitim sistemiyle; " öğrenmeyi öğrenen, bilgiye ulaşmasını bilen, eleştirel düşünebilen, araştıran, sorgulayan, sorunlara çözüm üretebilen, analiz ve sentez yapabilen, farklılıklara saygı duyan, etik değerleri, demokrasiyi ve evrensel değerleri içselleştirmiş, fakat kendi değerlerine de yabancılaşmamış, entelektüel ve kendisiyle barışık dünya vatandaşı bireyler yetiştirmek olmalıdır.

Nasıl Bir Öğretmen?

Öğrencilerine ulusuna karşı yüklenmiş sorumluluğun bilincinde, akademik anlamda yeterli, entelektüel, dogmalardan arınmış bir düşünce yapısına sahip, demokrasiyi içselleştirmiş, farklılıklara saygı duyan, bilimsel ve çağdaş eğitime inanan bir öğretmen.

Nitelikli öğretmen nitelikli bir eğitimin vazgeçilmez ögesidir. Ülkemizin geleceğini şekillendirecek, yarınlarımızı kuracak olan çocuklarımızı yetiştirecek öğretmenlerin özel olarak seçilmesi, yetiştirilmesi ve yaşam standartlarının yükseltilmesi çok önemlidir.

Nasıl Bir Okul Yöneticisi (Nasıl Bir Eğitim Lideri) ?

Okul yöneticileri (eğitim liderleri); vizyon sahibi, bilgi çağının hızlı değişimine ayak uydurabilecek, her açıdan donanımlı, yabancı dil bilen, ekip çalışmasına yatkın, katılımcı ve okul merkezli bir yönetim yapısı oluşturabilecek kişiler olmalıdır.

Bu nedenle YÖK ve MEB öğretmen ve yönetici yetiştirme programını çağın gereklerine uygun olarak mutlaka yeniden yapılandırmalıdır.

Eğitime daha fazla kaynak ayrılarak, günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek içerik, sistem ve yönetsel değişikliklerin çok geç olmadan yapılması gerekiyor. Şunu unutmamalıyız ki bilimsel boyutu ihmal edilerek ideolojik boyutu öne çıkarılmış bir eğitim sisteminin bir ulusu geleceğe taşıması ve uygar uluslar seviyesine çıkarması imkansızdır. Diğer bir ifadeyle eğitime yatırım yapmayan, bilgi üretemeyen, bilimsel araştırmalara zaman ve kaynak ayırmayan, bilgiyi teknolojiye dönüştüremeyen toplumlar, ekonomik ve toplumsal açıdan gelişemeyen ve uygar ülkelerin gerisinde kalmaya mahkumdurlar.

Unutmamalıyız ki bilimsel boyutu ihmal edilerek ideolojik boyutu öne çıkarılmış bir eğitim sisteminin bir ulusu geleceğe taşıması ve uygar uluslar seviyesine çıkarması imkansızdır.